

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/120/2021
Identifikačné číslo spisu:	1318201222
Dátum vydania rozhodnutia:	11.05.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:1318201222.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v konaní o výkon neodkladného opatrenia o úprave styku rodičov k maloletým 1/ N. U., narodenému XX. M. XXXX, 2/ A. U., narodenému XX. L. XXXX, bývajúcim u matky, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom v Bratislave, Vázovova č. 7/A, na návrh oprávneného (otca) I.. U. U., bytom v Q., D. XX, zastúpeného advokátom Mgr. Martinom Majerčíkom, so sídlom v Bratislave, Krajinská 30, proti povinnej (matke) U.. V. U.j, U., bytom v Q., D. XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Sylviou Filipovou, so sídlom v Bratislave, Radvanská 1, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 37 Em 2/2018, o dovolaní povinnej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. mája 2020, sp. zn. 18 CoE 22/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 15. apríla 2019, č. k. 37 Em 2/2018 - 118, nariadil výkon uznesenia Okresného súdu Bratislava III z 05. januára 2018, č. k. 37 P 339/2017-77 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2018, sp. zn. 20 CoP 51/2018, v časti úpravy styku otca s maloletými deťmi.

2. Krajský súd v Bratislave uznesením z 29. mája 2020, sp. zn. 18 CoE 22/2020 na odvolanie povinnej potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie a o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

3. Okresný súd Bratislava III uznesením z 24. septembra 2020, č. k. 37 Em 2/2018-308 konanie zastavil a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 16. októbra 2020.

4. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (uvedeného v bode 2) podala 05. októbra 2020 povinná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie. Uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení. Zároveň namietala, že jej súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Žiadala, aby dovolací súd zmenil uznesenie odvolacieho súdu tak, že návrh oprávneného zamietne.

5. Oprávnený (otec) v písomnom vyjadrení k dovolaniu považoval dovolanie povinnej (matky) za nedôvodné a nadbytočné a žiadal, aby ho dovolací súd odmietol, resp. zamietol.

6. Ustanovený kolízny opatrovník sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

7. Dovolanie bolo podané v konaní o výkon súdneho rozhodnutia vo veciach maloletých, ktoré je mimosporovým konaním, s účinnosťou od 1. júla 2016 upraveným samostatne v ustanoveniach § 370 až 391 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP). V zmysle § 373 CMP sa na konanie o výkone rozhodnutia použijú ustanovenia prvej časti a piateho dielu prvej hlavy druhej časti, ak nie je ustanovené inak. Keďže ustanovenia v konaní o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých nemajú osobitnú úpravu, aj pre výkon rozhodnutia platí vzájomný vzťah medzi CMP a Civilným sporovým poriadkom, (ďalej len CSP) upravený v ustanovení § 2 ods. 1 CMP, v zmysle ktorého „na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak“. Ustanovenia § 76 a § 77 CMP obsahujúce niektoré ustanovenia o dovolaní, „neustanovujú inak“ a osobitné ustanovenia nemá ani štvrtá časť CMP, pokiaľ ide o prípustnosť dovolania v konaní o výkon súdneho rozhodnutia vo veciach maloletých; prípustnosť dovolania povinnej bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP, ktoré upravujú, kedy je dovolanie prípustné.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 CSP) účastníkom (povinnou) zastúpeným v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné a preto je potrebné ho odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia odvolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

9. Najvyšší súd opakovane zdôrazňuje záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane odvolacieho konania Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu.

10. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a odvolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je tu skôr reštriktívny výklad.

11. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

12. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach §

420 a § 421 CSP.

13. Podľa § 424 CSP môže dovolanie podať iba strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Otázku, či dovolateľ je procesnou stranou uvedenou v § 424 CSP, treba vždy riešiť s prihliadnutím na individuálne okolnosti daného prípadu.

14. Prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku - či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné (objektívna prípustnosť dovolania je vymedzená ustanoveniami § 420 a § 421 CSP). Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie. Pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania treba vziať na zreteľ, či dovolateľ bol negatívne dotknutý napadnutým rozhodnutím (vid' tiež R 50/1999). Subjektívna prípustnosť teda odráža stav procesnej ujmy strany sporu, ktorá sa prejavuje v porovnaní najpriaznivejšieho výsledku, ktorý odvolací súd pre stranu mohol založiť svojím rozhodnutím a výsledku, ktorý svojím rozhodnutím skutočne založil. Oprávnenie podať dovolanie (subjektívna prípustnosť) Civilný sporový poriadok priznáva len tej strane sporu, v ktorej neprospech toto porovnanie vyznieva. Subjektívna prípustnosť teda odráža stav procesnej ujmy strany sporu, ktorý pretrváva od vydania dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ stav procesnej ujmy z nejakého dôvodu pominie skôr, ako bolo dovolacím súdom rozhodnuté o podanom dovolaní, pôvodne dotknutého účastníka už ďalej nemožno považovať za subjektívne oprávneného k podaniu dovolania (§ 424 CSP). Skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska objektívneho nasleduje až po skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania; pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie nie je subjektívne prípustné, nepristúpi už k skúmaniu prípustnosti dovolania z hľadiska ustanovení § 420 a § 421 CSP.

15. Vo vzťahu k dovolaním napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je možné hľadiť na dovolateľku ako na subjektívne oprávnenú podať dovolanie (§ 424 CSP). Uznesením Okresného súdu Bratislava III z 24. septembra 2020 č. k. 37 Em 2/2018-308 bolo konanie o výkon neodkladného opatrenia zastavené, v dôsledku čoho odpadol predmet dovolacieho konania. Povinnú tak už (v čase rozhodovania dovolacieho súdu) nemožno zo subjektívneho hľadiska považovať za oprávnenú na podanie dovolania, keďže v dôsledku zastavenia konania o výkon neodkladného opatrenia stav jej procesnej ujmy odpadol pred rozhodnutím dovolacieho súdu. Dovolací prieskum preto vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu nebolo možné uskutočniť a dovolanie bolo preto potrebné v zmysle § 447 písm. b/ CSP odmietnuť.

16. Najvyšší súd na základe uvedeného, dovolanie povinnej (matky) odmietol ako podané neoprávnenou osobou (§ 447 písm. b/ CSP).

17. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.